

Tietosuojahje Liiterin ja YKR-tietojen käytöstä ja julkaisemisesta

Suomen ympäristökeskus (Syke) 19.8.2024

Jokaisen Liiteri- ja YKR-aineistojen käyttäjän tulee ottaa huomioon henkilötietojen suojaaminen EU:n tietosuojasetuksen sekä kansallisen tietosuojasääntelyn (henkilötietolaki ja sen korvaava tietosuojalaki) mukaisesti. **Yksittäinen henkilö ja häneen liittyvät tiedot eivät saa olla suoraan tai epäsuorasti tunnistettavissa julkaistuista kartoista ja tilastoista.** Suoria henkilötietoja (nimi, henkilötunnus jne.) Liiteri- ja YKR-aineistoissa ei pääsääntöisesti ole. Etenkin sopimuskäyttäjillä on käytössään aineistoa, josta henkilö voi olla epäsuorasti tunnistettavissa sijainnin kautta (ruutu, piste, alue). Tämä on huomioitava erityisesti käsiteltäessä ruutuaineistoja ja pieniä tai harvaan asuttuja alueita sekä eri aineistoja yhdisteltäessä.

Henkilötiedolla tarkoitetaan tietosuojasetuksen mukaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyvä tietoja. Tunnistettavissa olevana pidetään luonnollista henkilöä, joka voidaan suoraan tai epäsuorasti tunnistaa erityisesti tunnistetietojen, kuten nimen, henkilötunnuksen, sijaintitiedon, verkkotunnistetietojen (esim. IP-osoite) taikka yhden tai useamman hänelle tunnusomaisen fyysisen, fysiologisen, geneettisen, psyykkisen, taloudellisen, kulttuurillisen tai sosiaalisen tekijän perusteella.

Sopimus Tilastokeskuksen YKR-ruutuaineistoista, ohjeita käyttöön ja julkaisemiseen

YKR-ruutuaineiston käyttö edellyttää ajantasaista organisaatiokohtaista Tilastokeskuksen myöntämää käyttö lupaa. Lisäksi jokaisen aineistoa käyttävän henkilön tulee toimittaa salassapitositoumus Tilastokeskukselle.

Tietoja on käsiteltävä luottamuksellisina, eikä tietojen kohteita saa yrittää tunnistaa aineistosta. Julkistettava materiaali tulee suojata siten, että yksittäisiä henkilöitä tai yrityksiä ei voi tunnistaa. Tuloksia julkistettaessa Tilastokeskus on mainittava lähteenä. Käyttöluvan ehtojen vastainen käyttö tai sääntörikkomus vaikuttaa organisaation ja/tai tutkijan oikeuksiin jatkossa saada käyttöoikeus Tilastokeskuksen aineistoihin.

Salaamattomien ruututietojen käyttö on mahdollista Liiterin kautta laskettaessa summatietoja esim. YKR-ruutua isompiin ruutuihin, aluejakoihin tai itse rajattuihin alueisiin. Useissa aineistojakelusta ladattavissa YKR-ruutuaineistoissa yksittäisten ruutujen tietoja on sen sijaan salattu valmiiksi (arvo = -1), eikä niiden arvoja voi summata isompaan alueeseen.

Aineiston perusteella tehtyjä kartoja tai taulukoita voidaan julkaista varsin vapaasti, kunhan huolehditaan riittävästä tietosuojasta. Lukumäärätietoja julkaistaessa kannattaa käyttää sopivaa luokitusta tarkkojen lukumäärätietojen sijasta.

YKR-ruututietoja ei saa kuitenkaan luovuttaa kolmannelle. Ainoa poikkeus: käyttäjä saa luovuttaa YKR-aineistoa ja sen käyttöoikeuden konsulteille toimeksiannon suoritusta varten ja yhteistyöhankkeissa yhteistyöhankkeeseen liittyvään tehtävään. Luo-

vutuksesta on tehtävä sopimus. Aineistoa käyttävän konsultin tai yhteistyökumppanin on myös tehtävä käyttöluva ja salassapitositoumus.

Sopimus Digi- ja väestötietoviraston rakennus- ja huoneistotiedoista, ohjeita käyttöön ja julkaisemiseen

Liiterin sopimuskäyttäjillä on käytössään laajemmat ominaisuustiedot rakennuksista kuin mitä avoin rakennuskanta sisältää.

Luvansaaja voi käyttää tietoja painetuissa tai digimuotoisissa julkaisuissa, yksittäisiä tietoja rakennuksista tai henkilöistä ei saa näkyä.

Laadittaessa aineiston perusteella taulukoita, tilastoja, teemakarttoja tai muita vastaavia esityksiä, tulee ottaa huomioon tietosuojanäkökohdat. Pieniä väestömääriä koskevia tietoja julkaistaessa pitää tietosuoja ottaa erityisesti huomioon. Digi- ja väestötietovirasto suosittelee, että sellaisilla kartoilla, joilla esitetään henkilöä koskevia tietoja, käytettäisiin vähintään 250m x 250m ruutuja ja että harvimmin asuttujen ruutujen luokitteluväli olisi 0-10 henkilöä. Kaupunkiseutujen kohdalla voidaan käyttää pienempää ruutua.

Ympäristön suunnitteluun liittyvissä alueellisissa selvityksissä voidaan yksittäisten rakennusten kohdalla näyttää tieto siitä, että rakennus on asumaton, silloin kun tieto on selvityksen kannalta oleellinen (esim. purettava rakennus). Kartalla näkyvät tiedot eivät saa olla ladattavissa tai koostettavissa laajempiin taulukoihin esimerkiksi kyselyin.

Digi- ja väestötietovirasto edellyttää, että luvansaaja ja muut tämän tietoluvan perusteella VTJ-tietoja saavat viranomaiset noudattavat henkilötietolain (523/1999) sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) säännöksiä. Lain väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista (661/2009) 29 § 3 momentin mukaan kiinteistö-, rakennus- ja huoneistotietoja ei saa kotikunnan tai siellä olevan asuinpaikan yksilöintimerkintöjä lukuun ottamatta käyttää henkilöä koskevassa päätöksenteossa, ellei hänelle anneta päätöksen yhteydessä selvitystä tietojen käytöstä. Poiminnassa ei luovuteta tietoja henkilöistä, joilla on väestötietojärjestelmään merkitty turvakielto.

Liiterin muut aineistot

Liiterissä olevia avoimia aineistoja ovat Syken ladattavat paikkatietoaineistot - sivustolta saatavilla olevat aineistot, Liiterin avoimen puolen tilastot (käyttö vieraana ja rekisteröityneenä) sekä asemakaavan seurantalomakkeet. Avoimiin aineistoihin myönnetään Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -käyttöluva.

Muihin palvelusta saatavilla oleviin aineistoihin sovelletaan eri käyttöehtoja. Avoimen tietoaineiston käyttöluvasta poikkeavat käyttöehdot on kuvattu kunkin aineiston metatiedoissa. Linkki metatietoihin löytyy palvelusta.

Lähdemerkinnät

Liiterin aineistoa käytettäessä on sen yhteyteen liitettävä seuraavat lähdemerkinnät:

- Elinympäristön tietopalvelu Liiteri
- Aineiston palvelusta ottamispäivä
- Aineiston yhteydessä mahdollisesti mainittu muu lähdetieto tai ©-merkintä

Eli: Elinympäristön tietopalvelu Liiteri + pvm + aineistokohtainen lähdetieto tai ©-merkintä

Karttojen julkaiseminen ArcGis Online -palvelussa (AGOL)

Liiterin ja YKR-ruututietojen pohjalta tehtyjä esityksiä on mahdollista jakaa myös ArcGis Online -palvelussa (AGOL). Palvelussa voidaan jakaa myös julkaistavien karttakuvien tekemiseen käytettyjä aineistoja, joiden kanssa tulee olla tarkkana. Käyttäjän tulee huolehtia, ettei julkaisun yhteydessä tule levittäneeksi sellaista aineistoa, jonka jakamiseen hänellä ei ole oikeutta. Palveluun ei kannata ladata sellaista tietoa mitä ei kartan luomiseen/julkaisemiseen tarvita, vaan esim. turhat sarakkeet kannattaa poistaa käytettävästä datasta. Näin pienenee myös vahingossa tapahtuva aineiston kielletyn levittämisen riski. Etenkin julkisen kartan mukana on varottava julkaisemasta sopimuksenvaraisia tausta-aineistoja.

Jos aineiston käytössä ja julkaisemisessa on yhtään epävarma, esimerkiksi voiko jotakin karttaa julkaista, kannattaa kysyä **neuvoa Syken alu-tuesta (alu_tuki@syke.fi)**. Tarvittaessa alu-tuki ohjaa kysymyksen lähtöaineistosta vastaavalle taholle.